

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 631/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti U. K., zastúpenej Advokátskou kanceláriou ŠKODLER & PARTNERS, s. r. o., Dobšinského 12, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Branislav Rybanský, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25 Co 422/2013 z 27. februára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti U. K., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. mája 2014 doručená sťažnosť spoločnosti U. K. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 25 Co 422/2013 z 27. februára 2014.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupovala v procesnom postavení žalovanej v konaní o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktoré bolo vedené pred Okresným súdom Komárno (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 8 C 43/2011. Žalobca si voči sťažovateľke uplatňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a po rozšírení žaloby aj zaplatenie bolestného a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku nesprávne poskytnutej zdravotnej starostlivosti zo strany sťažovateľky. Okresný súd nariadil znalecké dokazovanie, na ktoré uložil sťažovateľke zložiť preddavok v stanovenej sume. Vzhľadom na výsledky znaleckého dokazovania vzal žalobca svoj žalobný návrh späť v celom rozsahu a žiadal súd, aby o náhrade trov konania rozhodol v zmysle § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Okresný súd uznesením č. k. 8 C 43/2011-180 z 3. apríla 2013 konanie vo veci zastavil a o trovách konania rozhodol tak, že aplikujúc ustanovenie § 150 ods. 1 OSP sťažovateľke ako žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Sťažovateľka sa odvolala proti rozhodnutiu okresného súdu vo výroku o nepriznaní náhrady trov konania a žiadala krajský súd, aby ako súd odvolací zmenil napadnuté uznesenie prvostupňového súdu tak, že jej prizná náhradu trov konania. Krajský súd uznesením č. k. 25 Co 422/2013-203 napadnuté uznesenie okresného súdu v spojení s jeho opravným uznesením potvrdil.

Uznesením odvolacieho súdu boli podľa sťažovateľky porušené jej základné práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu považuje sťažovateľka za nespravodlivé z týchto dôvodov:

«1) Sťažovateľ, ktorému mala byť priznaná náhrada trov konania uviedol pri prvom úkone, ktorý mu patrilo (vyjadrenie k návrhu na začatie konania zo dňa 28.04.2011) všetky skutočnosti a dôkazy preukazujúce nedôvodnosť žalobcom uplatnených nárokov. Navrhovateľ v podanom návrhu označil ako dôkaz na preukázanie svojich tvrdení o nesprávnom poskytnutí zdravotnej starostlivosti výlučne záver Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou - pobočka Nitra (ďalej len „ÚDZS - pobočka Nitra“)

z vykonaného dohľadu nad poskytnutou zdravotnou starostlivosťou sťažovateľom navrhovateľovi. Sťažovateľ od samého začiatku predmetného súdneho konania odmietal záver ÚDZS - pobočka Nitra o nesprávnom poskytnutí zdravotnej starostlivosti navrhovateľovi dňa 03.09.2009 a poukazoval na jeho rozpor s odbornými stanoviskami samotných odborných konzultantov ÚDZS - pobočka Nitra. Sťažovateľ vo svojom prvom písomnom podaní zo dňa 28.04.2011 taktiež poukázal na absenciu zákonných predpokladov na vznik nároku na nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby, a to na absenciu neoprávneného zásahu zo strany sťažovateľa do osobnosti navrhovateľa, ako aj na neexistenciu príčinnej súvislosti medzi konaním sťažovateľa (poskytnutím zdravotnej starostlivosti navrhovateľovi dňa 03.09.2009) a navrhovateľom uvádzanou nemajetkovou ujmu. Sťažovateľ žiadal Okresný súd Komárno návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietnuť a priznať náhradu trov konania. Na nedôvodnosť navrhovateľových nárokov sťažovateľ upozornil navrhovateľa ešte pred začatím predmetného súdneho konania, a to v odpovedi zo dňa 07.02.2011 na žalobcovu mimosúdnu výzvu na náhradu nemajetkovej ujmy.

2) Sťažovateľovi nebola priznaná náhrada trov konania úplne (nie len čiastočne), hoci sa nejednalo o celkom výnimočný prípad, a navyše ktorý nebol v napadnutom rozhodnutí ani náležite odôvodnený. Prvostupňový súd rovnako ako aj krajský súd pri skúmaní, či sú v konkrétnej veci dané dôvody hodné osobitného zreteľa, vôbec neprihliadal na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery sťažovateľa. Prvostupňový súd odôvodnil dopad rozhodnutia na majetkové pomery sťažovateľa absolútne nedostatočne, a to tak, že sa jedná o právnickú osobu, ktorá podniká za účelom dosiahnutia zisku a krajský súd vo vzťahu k statusu sťažovateľa ako právnickej osoby, a to neštátneho zdravotníckeho zariadenia, sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia obmedzil len na všeobecné zdôvodnenie, že „i bez bližšieho preukazovania jeho majetkových pomerov by tak priznanie náhrady trov konania žalovanému viedlo k neprimeranej tvrdosti voči žalobcovi.“

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu pritom vyplýva, že súd nemôže nepriznať nárok na náhradu trov konania iba na základe všeobecného zdôvodnenia, že v tomto prípade by bolo uloženie povinnosti žalobcovi nahradiť trovy konania sťažovateľovi „neprimerane tvrdé“ (nález Ústavného súdu SR z 25. mája 2010, sp. zn. III. ÚS 144/2010-26).

Odvolaací súd riadne nezdôvodnil a neobjasnil svoje rozhodnutie, a preto je napadnuté rozhodnutie arbitrárne, neodôvodnené a vzhľadom na obsah základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z ústavného hľadiska neakceptovateľné.

3) Krajský súd rovnako ako aj súd prvého stupňa nedostatočne prihliadol na okolnosti, ktoré viedli žalobcu k uplatneniu nároku ako aj na postoj účastníkov v priebehu konania. Krajský súd považoval za zvlášť významnú skutočnosť, že k uplatneniu nároku žalobcu v súdnom konaní viedlo práve oznámenie o výsledku prešetrenia jeho podania Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou zo dňa 06.08.2010. Podľa krajského súdu „Žalobca tak svoju žalobu založil na zisteniach orgánu oprávneného vykonávať dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a ako osoba bez potrebných odborných znalostí preto nemal dôvod stanovisko úradu spochybníť a z neho nevychádzať. V čase podania žaloby tak nemožno hovoriť o tom, že by zo strany žalobcu išlo o bezdôvodné uplatňovanie práva.“

Sťažovateľ od samého začiatku predmetného sporu poukazoval na absenciu zákonných predpokladov na vznik nároku na nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby, a to konkrétne na absenciu neoprávneného zásahu zo strany sťažovateľa do osobnosti navrhovateľa, ako aj na neexistenciu príčinnej súvislosti medzi konaním sťažovateľa (poskytnutím zdravotnej starostlivosti navrhovateľovi dňa 03.09.2009) a navrhovateľom uvádzanou nemajetkovou ujmu. Ak by aj bolo zistenie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, z ktorého žalobca výhradne vychádzal, v súdnom konaní potvrdené, teda neoprávnený zásah zo strany sťažovateľa do osobnosti navrhovateľa by existoval, stále by sa jednalo o naplnenie len jedného zo zákonných predpokladov na vznik nároku na nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby. Aj v prípade nesprávne poskytnutej zdravotnej starostlivosti žalobcovi dňa 03.09.2009 by však neexistovala príčinná súvislosť medzi konaním sťažovateľa a navrhovateľom uvádzanou nemajetkovou ujmu, ktorá mala byť spôsobená neskorým odhalením diagnózy a znemožnením liečby nádoru v rannom štádiu, následným radikálnym operačným zákrokom a tým degradovaním kvality života žalobcu na minimum. Z vyjadrení odborných konzultantov Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ako aj zo znaleckého posudku jednoznačne vyplýva, že poskytnutie zdravotnej starostlivosti

sťažovateľom žalobcovi dňa 03.09.2009 nemalo žiaden vplyv v následnom terapeutickom postupe. Typ nádoru močového mechúra žalobcu je zriedkavý a raritný, typický svojou agresivitou a neexistuje k nemu alternatívna liečba v skorom alebo pokročilom štádiu ochorenia. Radikálny operačný zákrok nebol v príčinnej súvislosti s poskytnutou zdravotnou starostlivosťou žalobcovi v ambulancii sťažovateľa dňa 03.09.2011.

Navrhovateľ mal od začiatku konania kvalifikované právne zastúpenie prostredníctvom zvolenej advokátky. Navrhovateľ ako osoba bez potrebných odborných znalostí mal tak možnosť kvalifikovaného právneho posúdenia dôvodnosti uplatnených nárokov s ohľadom práve na absenciu zákonného predpokladu na vznik nároku na nemajetkovú ujmu - a to príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) aj za predpokladu potvrdenia existencie ďalšieho zákonného predpokladu na vznik uplatneného nároku a to neoprávneného zásahu do osobnosti žalobcu zo strany sťažovateľa v podobe nesprávne poskytnutej zdravotnej starostlivosti. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal žalobca s náležitou starostlivosťou zvážiť všetky zákonné predpoklady vzniku uplatnených nárokov súdnou cestou s možnými následkami spojenými v prípade neúspechu. Z vyššie uvedených dôvodov bol návrh navrhovateľa neopodstatnený, na čo bol zo strany sťažovateľa opakovane upozorňovaný.

4) Od sťažovateľa nie je možné spravodlivo požadovať, aby si sám hradil v celom rozsahu jemu vzniknuté trovy konania (2.365,48 €), a to nielen trovy právneho zastúpenia (vynaložené na kvalifikované účelné bránenie svojich práv), ale dokonca aj iné trovy konania v podobe preddavku na znalečné vo výške 700,- €, na úhradu ktorého zaviazal sťažovateľ súd prvého stupňa! Je neprípustné, aby sťažovateľ ako žalovaný znášal náklady na znalecké dokazovanie (hoci dôkazné bremeno je na strane žalobcu), navyše po tom, čo žalobca zaviniel zastavenie konania tým, že zobral návrh na začatie konania späť práve na základe výsledkov sťažovateľom uhradeného znaleckého posudku. Rozhodnutie Krajského súdu v Nitre o nepriznaní žiadnych trov konania je nielen extrémne nespravodlivé vo vzťahu k sťažovateľovi, ale týmto rozhodnutím bolo zasiahnuté v značnej miere aj do majetkovej sféry sťažovateľa. Sťažovateľovi vznikli trovy konania v celkovej výške 2.365,48 €, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia prvostupňového konania vo výške 1.405,80 €, iných trov konania - preddavok na znalečné vo výške 700,- €, trov právneho zastúpenia odvolacieho konania vo výške 259,68 €. Nepriznanie náhrady trov

konania je vo vzťahu k sťažovateľovi ako poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti neakceptovateľné, ohrozujúce samotnú prevádzku sťažovateľom prevádzkovaného zdravotníckeho zariadenia - urologickej ambulancie a pokiaľ by konanie žalobcu nasledovali viacerí pacienti, nepochybne by to s ohľadom na zásah napadnutého rozhodnutia do majetkovej sféry sťažovateľa viedlo k jeho likvidácii!»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd uznesením prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a po vykonaní dokazovania vyniesol tento nález:

„Základné právo sťažovateľa U. K. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25 Co/422/2013 z 27. februára 2014 porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25 Co/422/2013 z 27. februára 2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa U. K. v sume 340,89 € (slovom tristoštyridsať Eur a osemdesiatdeväť centov) na účet jeho právneho zástupcu Advokátska kancelária ŠKODLER & PARTNERS, s.r.o. vedený v..., č. ú... do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Sťažovateľka tvrdí, že napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 25 Co 422/2013 z 27. februára 2014 bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Sťažovateľka v sťažnosti napáda rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý potvrdil prvostupňové rozhodnutie v časti výroku o trovách konania, založeného na aplikácii ustanovení § 142 a § 150 ods. 1 OSP.

Krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie takto:

„V súdnej veci niet sporu o tom, že žalobca v priebehu konania s ohľadom na výsledky znaleckého dokazovania, ako i s poukazom na svoj zdravotný stav zobral žalobu písomným podaním zo dňa 17. 12. 2012 v celom rozsahu späť. Dôsledkom tohto späťvzatia bolo právoplatne zastavené konanie, a preto z procesného hľadiska platí, že žalobca zaviniť zastavenie konania, čím bol daný dôvod pri rozhodovaní o náhrade trov konania pre aplikáciu ust. § 146 ods. 2 veta prvá OSP. Žalovanému takto vzniklo právo na náhradu trov konania potrebných na účelné bránenie jeho práva proti žalobcovi, ktorý zastavenie konania zaviniť. Za danej situácie preto následne bolo potrebné pri rozhodovaní o náhrade trov konania posúdiť i možnosť aplikácie ust. § 150 ods. 1 OSP, keďže skúmanie dôvodov hodných osobitného zreteľa musí byť v každej veci súčasťou rozhodovania súdu o trovách konania. Správne preto súd prvého stupňa pri rozhodovaní o náhrade trov konania účastníkov posudzoval možnosť aplikácie tohto ustanovenia z hľadiska odvolacím súdom vyššie uvedených aspektov a vyhodnotiac všetky v tomto smere významné okolnosti dospel k správne záveru o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane žalobcu. Následne z tohto zistenia vyvodil i správny právny záver, keď opierajúc sa o ust. § 150 ods. 1 OSP nepriznal žalovanému náhradu trov konania. Odvolací súd stotožňujúc sa s odôvodnením napadnutého uznesenia ako dostatočne osvetľujúcim skutkový a právny (krajský súd mal asi na mysli stav veci, pozn.) veci preto využijúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa len obmedzuje na skonštatovanie správnosti dôvodov vedúcich súd prvého stupňa k nepriznaniu náhrady trov konania žalovanému. Reagujúc na námietky žalovaného uvádzané v jeho odvolaní len osobitne podčiarkuje, že sociálna situácia žalobcu, ako i jeho majetok a osobné pomery pri žalovaným požadovanej výške náhrady trov prvostupňového

konania v sume 2.105,80 eura v prípade súdom uloženej povinnosti ich náhrady by pre žalobcu znamenali tak ťaživú životnú situáciu, ktorá by pravdepodobne pre neho bola likvidačná. Žalobca je totiž invalidný dôchodca s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorého jediným zdrojom príjmu je invalidný dôchodok vo výške 351,60 eura mesačne, ku ktorého zvýšeniu došlo práve i pre bezvládnosť žalobcu. I keď žije v spoločnej domácnosti s manželkou, ktorej príjem zo zamestnaneckého pomeru činí 502,49 eura mesačne, za situácie, že obaja majú vyživovaciu povinnosť i k plnoletému synovi, ktorý neukončil vzdelanie a preukázateľne trvalé výrazné poškodenie zdravia žalobcu si vyžaduje i tomu zodpovedajúce náklady na lieky a zdravotné pomôcky, bezsporu uvedené príjmové pomery domácnosti žalobcu mu umožňujú pokryť len najnevyhnutnejšie náklady pre dôstojný život človeka. Vo vzťahu k statusu žalovaného ako právnickej osoby, a to neštátneho, zdravotníckeho zariadenia, i bez bližšieho, preukazovania jeho majetkových pomerov by tak priznanie náhrady trov konania žalovanému viedlo k neprimeranej tvrdosti voči žalobcovi. Zvlášť významná v tomto smere je skutočnosť, že k uplatneniu nároku žalobcu v súdnom konaní viedlo práve oznámenie o výsledku prešetrenia jeho podania Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou zo dňa 06. 08. 2010, kde tento orgán konštatoval, že dňa 03. 09. 2009 mu žalovaný neposkytol zdravotnú starostlivosť správne, pretože nevykonával všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby, čím došlo k porušeniu ust. § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, v službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a preto jeho podanie bolo opodstatnené. Žalobca takto svoju žalobu založil na zisteniach orgánu oprávneného vykonávať dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a ako osoba bez potrebných odborných znalostí preto nemal dôvod stanovisko úradu spochybniť a z neho nevychádzať. V čase podania žaloby tak nemožno hovoriť o tom, že by zo strany žalobcu išlo o bezdôvodné uplatňovanie práva. Navyiac, o serióznom postoji žalobcu k prejednávanej veci svedčí i skutočnosť, že žalobca následne po oboznámení sa so závermi znaleckého posudku zobral žalobu v celom rozsahu späť. I podľa názoru odvolacieho súdu sú tak splnené podmienky pre postup pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 150 ods. 1 OSP.“

Krajský súd i okresný súd dospeli zhodne k záveru, že v posudzovanej veci boli splnené podmienky na použitie ustanovenia § 150 ods. 1 OSP.

Podľa § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 146 ods. 2 OSP ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa § 150 ods. 1 OSP ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Ústavný súd už judikoval, že rozhodovanie o náhrade trov je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05).

Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo, sťažnosť č. 22410/93, Reports 1997-V).

Ústavný súd však pripomína svoj všeobecný ustálený postoj, podľa ktorého nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

V súlade so svojou ustálenou judikatúrou ústavný súd uvádza, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi patrí v zásade do výlučnej kompetencie týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. IV. ÚS 170/08, IV. ÚS 248/08, II. ÚS 64/09, III. ÚS 249/2011, I. ÚS 5/2011).

Tento záver sa vzťahuje zvlášť na rozhodovanie podľa § 150 ods. 1 OSP, použitie ktorého je výnimkou z pravidla náhrady trov konania úspešným účastníkom, pretože iba v prípade, že všeobecný súd dospeje k záveru, že v okolnostiach danej veci existujú dôvody osobitného zreteľa, nemusí náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Vymedzenie obsahu tohto právneho pojmu (dôvody hodné osobitného zreteľa) je úlohou všeobecných súdov, a to vždy so zreteľom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci. Vzhľadom na to ústavnému súdu v zásade neprináleží posudzovať existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa umožňujúcich aplikáciu daného ustanovenia, pretože ide o nezávislé diskrečné oprávnenie všeobecných súdov. Je však nutné poznamenať, že úvaha všeobecného súdu o tom, či v danej veci ide o takýto výnimočný prípad (t. j. že sú dôvody na aplikáciu § 150 ods. 1 OSP splnené), musí byť v rozhodnutí všeobecného súdu riadne a presvedčivo odôvodnená, pretože v opačnom prípade by mohlo ísť o postup, ktorý by mohol mať črty svojvôle (m. m. III. ÚS 192/09). Ak však konečné rozhodnutie súdu o predmetnej otázke je založené na čo len minimálnej miere racionálnych argumentov podložených zistenými skutkovými okolnosťami, potom nemožno považovať také rozhodnutie za prejav svojvôle či zjavnej neodôvodnenosti (III. ÚS 249/2011).

Podľa názoru ústavného súdu interpretácia a následná aplikácia ustanovení § 142 ods. 1 a § 150 ods. 1 OSP na prípad sťažovateľky nemá charakter extrémneho vybočenia z pravidiel rozhodovania o trovách občianskeho súdneho konania. Krajský súd dostatočným spôsobom vzal zreteľ na skutkové okolnosti prerokúvanej kauzy majúce význam

pre rozhodnutie o trovách konania. Na základe porovnania skutočností svedčiacich v prospech dôvodnosti odvolania sťažovateľky a skutočností svedčiacich v prospech jeho nedôvodnosti na strane druhej dospel krajský súd k záveru o potrebe aplikácie § 150 ods. 1 OSP.

Uznesenie krajského súdu ako súdu odvolacieho je podľa názoru ústavného súdu odôvodnené dostatočne a zrozumiteľne vysvetľuje dôvody, pre ktoré sa krajský súd stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa o potrebe aplikácie § 150 ods. 1 OSP. Ústavný súd podotýka, že obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08). Pomery na strane žalobcu (zdravotné dôvody, mesačný príjem) boli podľa názoru krajského súdu do takej miery hodné osobitného zreteľa, že podľa neho bol dôvod na aplikáciu ustanovenia § 150 ods. 1 OSP. Tento záver je podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľný a udržateľný a na tomto základe dospel k záveru, že nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľkou označených základných práv, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2014